

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 13.06.2011. a määruse nr 42
„Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele”
lisa 3
(majandus- ja taristuministri 29.06.2021 määruse nr 41 sõnastuses)

NÕUDED ALATES 1. JUULIST 2011. A KUNI 1. JAANUARINI 2013. A LIIKLUSREGISTRISSE KANTUD MOPEEDILE

Mopeedi tehnonõuded ja varustus peavad vastama järgmistele nõuetele:

Grupp 1 Varustus

Kood 101. Registreerimismärk

Nõuded: 1) mopeedi registreerimismärk peab vastama „Liiklusseaduse“ § 76 lõike 13 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määrmuses sätestatud nõuetele;

2) registreerimismärk peab olema loetav hajutatud päevavalguse korral vähemalt 40 m kauguselt ja pimedal ajal, nõuetekohase registreerimismärgi valgustusega, vähemalt 25 m kauguselt;

3) mopeedi registreerimismärk peab olema kinnitatud valmistaja poolt ette nähtud kohale mopeedi tagaosas;

4) mopeedidel, mille registreerimismärgi kinnituskohal registreerimismärgile ei sobi, võib kasutada lisakinnitusvahendeid ja paigaldada valgusteid nii, et oleks tagatud tagumise registreerimismärgi loetavus;

5) registreerimismärk peab olema deformeerimata ja ilma katteta;

6) kinnitusdetailid ei tohi halvendada registreerimismärgi loetavust. Mopeedi esi- või tagaosa väljastpoolt nähtavale kohale on keelatud paigaldada registreerimismärgi nähtavaid tunnuseid omavaid või matkivaid märke.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 102. Riigi tunnusmärk

Nõuded: 1) riigi tunnusmärk (edaspidi *märk*) on ellips, mille telgede pikkused on vähemalt 175 mm ja 115 mm (vt lisa 1 joonis 1). Märki värv on valge, tähekombinatsioon ja ääris on mustad;

2) märk peab olema hajutatud päevaalguse korral loetav vähemalt 40 m kauguselt;

3) märgile on keelatud kanda või juurde lisada muud sümboolikat ja kasutada seda muudel eesmärkidel;

4) märk kinnitatakse mopeedi tagaosale;

5) mopeedile ei tohi kinnitada ühe riigi tunnusmärki ja teise riigi registreerimismärki;

6) riigi tunnusmärk võib olla kantud mopeedi registreerimismärgile vastavalt EÜ Nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2411/98.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 103. Motokiiver

Nõuded: 1) motokiiver ja motokiivri visiir peavad vastama E-reegli nr 22 nõuetele;

2) pimedal ajal kasutatava mootorsõidukijuhi motokiivri visiiri läbipaistvus peab olema vähemalt 80 % ja valgel ajal kasutatava mootorsõidukijuhi motokiivri visiiri läbipaistvus peab olema vähemalt 50 %.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Grupp 2

Valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmed

Kood 201. Üldnõuded valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmetele

Nõuded: 1) mopeedile on lubatud paigaldada ainult koodides 202–217 käsitletud valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmeid. Kõik mopeedile paigaldatud valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmed peavad olema töökorras;

2) võib kasutada ainult selle mopeedi variandi ehituses ettenähtud laternaid. Transpordiamet võib põhjendatud juhtudel lubada kasutada teisele sõidukile ettenähtud laternat tingimusel, et selle optiline element, lamp ja laterna paigaldus vastab nõuetele. Latern peab olema koostatud selle ehituses ettenähtud optilisest elemendist ja seadmest, lambist ja hajutiklaasist. Hajutiklaas peab olema pragudeta ning muude vigastusteta. Peegeldi (reflektor) ei tohi olla tuhmunud või korrodeerunud;

3) laternas ettenähtud lambi asendamine vahetatava LED valgusallikatega on keelatud. Laternale, milles kasutatakse LED valgusallika moodulit, peab olema kantud tähis MD;

4) lähitulelaternat, mis on ette nähtud ainult vasakpoolses liikluses kasutamiseks, on keelatud kasutada (vasakpoolses liikluses kasutatava laterna klaasile on lähitule tähise alla kantud nool, mille teravik on eest vaadates suunatud paremale);

5) elektriühendused peavad olema sellised, et lähitule-, kaugtule- ja eesmisi udutulelaternaid saab sisse lülitada ainult siis, kui ääretulelaternad ja tagumise registreerimismärgitule laternad on sisse lülitatud. See nõue ei kehti, kui kaug- või lähitulelaternaid kasutatakse lühikese intervalliga üksteisele järgnevate hoiatavate valgussignaalide edastamiseks;

6) elektriühendused peavad olema sellised, et ääretulelaternaid ja tagumise registreerimismärgitule laternat on võimalik sisse ja välja lülitada ainult samaaegselt;

7) mopeedi haakes oleva haagise valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmeid peab olema võimalik sisse lülitada mopeedi valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmete lülitusseadmete abil;

8) mopeedile paigaldatud laterna kaitseks ei tohi kasutada selleks mitte ettenähtud vahendit. Mopeedi osad või veos ei tohi katta laternate valgusava ning vähendada selle tule nähtavust;

9) laternale ja helkurile kantud tähised peavad olema selgelt loetavad ja kustutatamatud. Laternale peavad tähised olema kantud kas laterna klaasile või korpusele, helkuril valgustatavale pinnale. Tähised peavad olema nähtavad, kusjuures vajadusel tuleb avada liikuv osa;

10) direktiivide 76/757/EMÜ, 76/758/EMÜ, 76/759/EMÜ, 76/760/EMÜ, 76/761/EMÜ, 76/762/EMÜ, 77/538/EMÜ ja 77/539/EMÜ kohaselt tüübikinnituse saanud valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmeid, mis on ette nähtud paigaldamiseks M_1 ja N_1 kategooria sõidukile, võib paigaldada mopeedile;

11) kui mopeedi valmistaja on mopeedile paigaldanud valgustus- või valgussignalisatsiooniseadmed, mille ehitus või paigutus ei täida koodides 202- 212 või 217 toodud nõudeid, peab valgustus- või valgussignalisatsiooniseadmetele esitatud nõuded lugema täidetuks;

12) mopeedi valmistaja poolt mopeedile paigaldanud E- või e- sertifitseeritud valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmete asendamine E- või e- sertifitseerimata valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmetega on keelatud.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 202. Lähitulelatern

Nõuded: 1) mopeedile peab paigaldama ühe või kaks lähitulelaternat, kusjuures L2e kategooria sõidukile, mis on üle 1300 mm lai, peab paigaldama kaks lähitulelaternat. Mopeedi lähitulelatern peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 56 või nr 82 või nr 112 või nr 113 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele;

2) lähitulelaterna kõrgus maapinnast peab olema vähemalt 500 mm, kuid ei tohi ületada 1200 mm. Kahe lähitulelaternaga L2e kategooria sõiduki lähitulelaterna kaugus sõiduki külgservast ei tohi ületada 400 mm. Kahe lähitulelaternaga L2e kategooria sõiduki lähitulelaternate vahekaugus peab olema vähemalt 500 mm, mida võib vähendada kuni 400 mm-ni, kui sõiduki laius ei ületa 1300 mm. Kahe lähitulelaternaga L1e kategooria sõiduki lähitulelaternate vahekaugus peab olema vähemalt 200 mm;

3) lähituled peavad lülituma põlema ja kustuma korraga ning võivad jääda põlema koos kaugtuledega;

4) lähitulelatern peab olema nõuetekohaselt reguleeritud ja peab olema välditud vastutuleva sõidukijuhi pimestamine;

5) lähitule tekitatud valgusvihk peab olema valge või valikkollase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 203. Kaugtulelatern

Nõuded: 1) mopeedile võib paigaldada ühe või kaks kaugtulelaternat, kusjuures L2e kategooria sõidukile, mis on üle 1300 mm lai, tuleb kaugtulelaternate paigaldamise korral paigaldada kaks kaugtulelaternat. Kaugtulelatern peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 82 või nr 112 või nr 113 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele;

2) kaugtulede ümberlülimisel lähituledeks peavad kõik kaugtuled välja lülituma üheaegselt. Lähitulede ümberlülimisel kaugtuledeks peab vähemalt üks paar kaugtulesid sisse lülituma. Mopeedidel, millel on paigaldatud üks lähituli ja üks kaugtuli, peavad käesoleva punkti nõuded olema täidetud lähtuvalt tulede arvust;

3) elektriühendused peavad tagama, et summaarne kaugtulede valgustugevus, mida saab üheaegselt sisse lülitada, ei ületaks 300 000 cd, mis vastab valgustugevuse kontrollarvude summale 100. Kui kaugtulelaterna klaasidel tähistus puudub, mõõdetakse iga kaugtule valgustugevust eraldi ja tulemused summeeritakse;

4) kaugtule tekitatud valgusvihk peab olema valge või valikkollase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 204. Eesmine udutulelatern

Nõuded: 1) L2e kategooria sõidukile võib vastavalt E-reegli nr 53 või direktiivi 2009/67/EÜ nõuetele paigaldada ühe või kaks direktiivi 97/24/EÜ nõuetele vastavat eesmist udutulelaternat. Eesmise udutulelaterna paigaldamine L1e kategooria sõidukile on keelatud;

2) eesmise udutulelaterna valgusava alaserv ei tohi asetseda madalamal kui 250 mm maapinnast. Eesmise udutulelaterna valgusava ülaserb ei tohi asetseda kõrgemal lähitulelaterna valgusava ülaservast. Laterna valgusava välisserv ei tohi olla kere välisgabriidist kaugemal kui 400 mm;

3) lubatud on kasutada $\text{\textcircled{E}}$ või $\text{\textcircled{e}}$ tähisega eesmist udutulelaternat, millele on kantud tähis B või F3;

4) eesmist udutuledega koos peavad lülituma eesmised ja tagumised ääretuled ning tagumine registreerimismärgituli;

5) eesmise udutule tekitatud valgusvihul peab olema ülal järsk, selgelt nähtav valguse ja varju piir;

6) eesmise udutule tekitatud valgusvihk peab olema valge või valikkollase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 205. Tagumine udutulelatern

1) L2e kategooria sõidukile võib paigaldada ühe või kaks tagumist udutulelaternat. Tagumine udutulelatern peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 38 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele. Tagumise udutulelaterna paigaldamine L1e kategooria sõidukile on keelatud;

2) L2e kategooria sõiduki tagumise udutulelaterna kaugus lähimast piduritulelaternast peab olema vähemalt 100 mm. Kui L2e kategooria sõidukil on üks tagumine udutulelatern, peab see asuma tagant vaadates sõiduki keskpikitasapinnal või sellest vasakul. Kui L2e kategooria sõidukil on kaks tagumist udutulelaternat, peavad need asetsema sümmeetriliselt keskpikitasapinna suhtes ja laternate valgusavade siseservade vaheline kaugus peab olema vähemalt 600 mm, kuid sõidukil, mille laius on väiksem kui 1300 mm, võib kaugust vähendada 400 mm-ni;

3) L2e kategooria sõiduki tagumise udutulelaterna kõrgus teepinnast peab olema vähemalt 250 mm, kuid ei tohi ületada 1000 mm;

4) tagumine udutuli võib lülituda ainult siis, kui lähi-, kaug- või eesmised udutuled on sisse lülitatud ja olema väljalülitatav sõltumatult teistest tuledest;

5) tagumise udutule tekitatud valgusvihk peab olema punase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 206. Piduritulelatern

Nõuded: 1) mopeedile võib paigaldada ühe või kaks piduritulelaternat, kusjuures L2e kategooria sõidukil, mis on üle 1300 mm lai, tuleb piduritulelaternate paigaldamise korral paigaldada kaks piduritulelaternat. Mopeedi piduritulelatern peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 50 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele;

2) piduritulelaterna kõrgus teepinnast peab olema vähemalt 250 mm, kuid ei tohi ületada 1500 mm. Üksik piduritulelatern peab asuma keskpikitasapinnal ning kahe piduritulelaterna korral peavad need asetsema sümmeetriliselt keskpikitasapinna suhtes. Kahe tagumise rattaga L2e kategooria sõiduki piduritulelaternate valgusavade

siseservade vaheline kaugus peab olema vähemalt 600 mm, kuid sõidukil, mille laius on väiksem kui 1300 mm, võib kaugust vähendada 400 mm-ni;

3) kõik pidurituled peavad süttima sõidupiduri rakendamisel ja ei tohi töötada vilkuval režiimil;

4) piduritule tekitatud valgusvihk peab olema punase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 207. Tagurdustulelatern

Nõuded: 1) L2e kategooria sõidukile võib paigaldada ühe või kaks tagurdustulelaternat. L2e kategooria sõiduki tagurdustulelatern peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 23 või direktiivi 97/24EÜ nõuetele. Tagurdustulelaterna paigaldamine L1e kategooria sõidukile on keelatud;

2) tagurdustulelaterna peab paigaldama L2e kategooria sõiduki taha ja see peavad süttima ning jääma sisselülitatuks seni, kuni tagasikäik on sisse lülitatud ja mootori käivitamist juhtiv seade on sisse lülitatud;

3) tagurdustulelaterna kõrgus teepinnast peab olema vähemalt 250 mm, kuid ei tohi ületada 1200 mm;

4) tagurdustule tekitatud valgusvihk peab olema valge värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 208. Tagumise registreerimismärgitule latern

Nõuded: 1) mopeedile võib paigaldada ühe tagumise registreerimismärgitule laterna. Tagumise registreerimismärgitule laterna võib koosneda mitmest optilisest elemendist, mis on ette nähtud tagumise registreerimismärgi valgustamiseks. Tagumise registreerimismärgitule latern peab valgustama registreerimismärki nii, et see oleks pimedal ajal loetav 25 m kauguselt. Mopeedi tagumise registreerimismärgitule latern peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 50 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele;

2) tagumise registreerimismärgitule tekitatud valgusvihk peab olema valge värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 209. Eesmine ääretulelatern

Nõuded: 1) mopeedile võib paigaldada ühe või kaks eesmist ääretulelaternat, kusjuures L2e kategooria sõidukile, mis on üle 1300 mm lai, peab eesmise ääretulelaterna paigalduse korral paigaldama kaks eesmist ääretulelaternat. Mopeedi eesmine ääretulelaternad peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 50 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele;

2) eesmise ääretulelaterna kõrgus teepinnast peab olema vähemalt 350 mm, kuid ei tohi ületada 1200 mm. Üksik eesmine ääretulelatern peab asuma keskpikitasapinnal või lähitulelaterna lähedal. Kahe eesmise ääretulelaterna puhul peavad need asetsema sümmeetriliselt keskpikitasapinna suhtes. L2e kategooria sõiduki eesmise ääretulelaterna valgusava välisserva kaugus sõiduki külgservast ei tohi ületada 400 mm ja laternate valgusavade siseservade vaheline kaugus peab olema vähemalt 500 mm, kuid sõidukil, mille laius on väiksem kui 1300 mm, võib kaugust vähendada 400 mm-ni;

3) eesmise ääretule tekitatud valgusvihk peab olema valge või merevaigukollase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 210. Tagumine ääretulelatern

Nõuded: 1) mopeedile peab paigaldama ühe või kaks alumist tagumist ääretulelaternat, kusjuures L2e kategooria sõidukile, mis on üle 1300 mm lai, peab paigaldama kaks alumist tagumist ääretulelaternat. Mopeedi tagumine ääretulelatern peab vastama valmistaja poolt ettenähtule;

2) mopeedi tagumise ääretulelaterna kõrgus teepinnast peab olema vähemalt 250 mm, kuid ei tohi ületada 1500 mm. Üksik tagumine ääretulelatern peab asuma keskpikitasapinnal. Kahe tagumise ääretulelaterna puhul peavad need asetsema sümmeetriliselt keskpikitasapinna suhtes. Kahe tagumise rattaga L2e kategooria sõiduki tagumiste ääretulelaternate valgusavade siseservade vaheline kaugus peab olema vähemalt 600 mm, kuid sõidukil, mille laius on väiksem kui 1300 mm, võib kaugust vähendada 400 mm-ni;

3) tagumise ääretule tekitatud valgusvihk peab olema punase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 211. Suunatulelatern

Nõuded: 1) L1e ning kereta L2e kategooria sõidukile võib paigaldada kaks eesmist ja kaks tagumist suunatulelaternat. Kerega L2e kategooria sõidukile peab paigaldama kaks eesmist ja kaks tagumist suunatulelaternat. Suunatulelatern peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 50 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele;

2) suunatulelaterna kõrgus teepinnast peab olema vähemalt 350 mm, kuid L1e kategooria sõidukil ei tohi ületada 1200 mm ning L2e kategooria sõidukil 1500 mm;

3) L2e kategooria sõiduki suunatulelaterna valgusava välisserva kaugus sõiduki külgservast ei tohi ületada 400 mm. Mopeedi suunatulelaternate valgusavade siseservade vaheline kaugus peab olema vähemalt:

- a) L1e kategooria sõiduki eesmistel 240 mm ja tagumistel 180 mm;
- b) L2e kategooria sõidukil – 500 mm;

4) suunatule sisselülitus peab olema sõltumatu teistest laternatest. Kõigi ühe külje suunatulede lülitus peab toimuma ühe lülitusseadmega;

5) suunatule vilkumissagedus peab olema 90 ± 30 korda minutis;

6) suunatulede tekitatud valgusvihk peab olema merevaigukollase värvusega.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 212. Ohutuled

Nõuded: 1) L2e kategooria sõidukile võib paigaldada ohutulede süsteemi. Ohutuledena lülitatakse üheaegselt vilkuma kõik suunatuled (vt kood 211). Ohutulede arv, asukoht, vilkumise sagedus ja tekitatud valgusvihi värvus peab vastama koodis 211 esitatud nõuetele. Ohutulede süsteem peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 53 või direktiivi 2009/67/EÜ nõuetele. Ohutulede paigaldamine L1e kategooria sõidukile on keelatud;

2) ohutulesid peab olema võimalik sisse lülitada nii töötava kui ka mittetöötava mootori korral.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 213. Armatuurlaua märgulamp

Nõue: armatuurlaua märgulambid peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 214. Töötulelatern

Nõuded: 1) töötulelaterna paigutus peab võimaldama piisavalt valgustada töökohta, kuid ei tohi pimestamisega tekitada liiklusohutlikku olukorda;

2) töötulelatern võib olla teisaldatav;

3) töötule, välja arvatud alarm- ja jälitussõidukil kasutatava, valgus peab olema hajutatud hajutava muustriga laterna klaasi või sarnast funktsiooni täitva tehnoloogia abil. Töötulelaterna klaasil ei tohi olla sõiduki v valgustus- ja valgussignaalseadmena kasutatava laterna tähistust. Töötule tekitatud valgusvihk peab olema valge või valikkollase värvusega;

4) töötule lülitamine peab toimuma eraldi lülitiga ja mopeedi armatuurlaul peab olema selle sisselülitatuse märgulamp.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 215. Alarmsõiduki ja jälitussõiduki vilkur ja märgutuli

Nõuded: 1) alarm- ja jälitussõiduki vilkur ja märgutule loetelu ning nende paigaldus alarm- ja jälitussõidukile peab vastama „Liiklusseaduse“ § 84 lõike 6 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nõuetele. Alarm- ja jälitussõiduki vilkurit ja märgutuld või nende kombinatsioone on keelatud kasutada teistel mopeedidel;

2) alarm- ja jälitussõiduki vilkuri minimaalne valgustugevus peab valgel ajal olema vähemalt 105 cd ning pimedal ajal vähemalt 42 cd. Vilkur ja märgutuli peavad vilkuma sagedusega vähemalt 2 korda sekundis.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahenditega.

Kood 216. Kollane vilkur

Nõuded: 1) kollase vilkuri kasutamine mopeedil peab vastama „Liiklusseaduse“ § 44 toodud nõuetele;

2) kollane vilkur peab asetsema mopeedi taga teleskoopvarda või aluse küljes nii, et selle valgus on nähtav igas horisontaalsuunas;

3) kollane vilkur peab vilkuma sagedusega 2 kuni 4 korda sekundis ning vilkuri minimaalne valgustugevus peab olema valge ajal 230 cd ja pimedal ajal 100 cd;

4) kollane vilkur peab vastama E-reegli nr 65 nõuetele.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahenditega.

Kood 217. Helkur

Nõuded: 1) mopeedile võib ette paigaldada ühe ja mõlemal küljele ühe või kaks mittekolmnurkset helkurit;

2) L1e kategooria sõidukile võib taha paigaldada ühe ning L2e kategooria sõidukile ühe või kaks mittekolmnurkset tagumist helkurit, kusjuures L2e kategooria sõidukile, mis on üle 1000 mm lai, peab helkurite paigaldamise korral olema paigaldatud kaks mittekolmnurkset tagumist helkurit;

3) mopeedile on kolmnurkse helkuri paigaldamine keelatud;

4) mopeedi igale pedaalile võib pedaalikorpusesse paigaldada kaks helkurit;

5) L1e kategooria sõiduki mittekolmnurkse eesmise helkuri välisserva kõrgus teepinnas peab olema vähemalt 400 mm, kuid ei tohi ületada 1200 mm. Mopeedide mittekolmnurkse tagumise helkuri välisserva kõrgus teepinnas peab olema vähemalt 250 mm ja mittekolmnurkse külgmise helkuri välisserva kõrgus teepinnas peab olema vähemalt 300 mm, kuid mõlemal juhul ei tohi ületada 900 mm;

6) kui mopeedile on paigaldatud üks tagumine helkur, siis peab see asuma mopeedi pikikesktasapinnal. Kui mopeedile on paigaldatud kaks tagumist helkurit, siis helkurite välisserva kaugus mopeedi külgservast ei tohi ületada 400 mm ja helkurite

siseservade vaheline kaugus peab olema vähemalt 500 mm, kuid mopeedil, mille laius on väiksem kui 1300 mm, võib kaugust vähendada 400 mm-ni;

7) mittekolmnurkne helkur peab olema sellise suurusega, et mahub 200 mm läbimõõduga ringi ja selle kuju ei tohi meenutada numbrit, tähte ega kolmnurka, välja arvatud tähti O, I, U ja numbrit 8;

8) mopeedi helkuri värvus peab olema eesmisel valge, tagumisel punane ja külgmisel merevaigukollane. L1e kategooria sõidukil võib külgmise tagumise helkuri värvus olla punane. Mopeedi helkur peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 3 või direktiivi 76/757/EMÜ nõuetele.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 218. Punase tule nähtavus ettepoole ja valge tule nähtavus tahapoole

Nõue: 25 m kauguselt ei tohi olla eest nähtav mitte ükski punane tuli ja tagant mitte ükski valge tuli, välja arvatud tagurdustuli ja alarm- ja jälitussõiduki vilkur ja märgutuli. Tule nähtavust vaadatakse teepinnast kõrguste vahemikus 1 m kuni 2,2 m (vt lisa 1 joonis 6).

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Grupp 3 Juhtimisseade

Kood 301. Üldnõuded juhtimisseadmele

Nõuded: 1) mopeedi juhtimisseade peab vastama valmistaja poolt ettenähtule ja olema töökorras. Juhtimisseade peab pöörduma sujuvalt, ilma kinnijäämisteta ja vibratsioonita. Juhtimisseadme osadel ei tohi olla pragusid, jääkdeformatsioone jm vigastusi. Juhtimisseadme omavoliline ümberehitus on keelatud. Juhtimisseadme ümberehitust võivad teostada ainult mopeedi valmistaja või tema ametlik esindaja;

2) L2e kategooria sõiduki juhtimisseade peab olema keskpikiteljest vasakul poolel või keskpikiteljel. Erandina võib juhtimisseade olla keskpikiteljest paremal poolel L2e kategooria sõidukil:

a) mis on saadud pärandvarana;

b) mis kuulub ümberasujale;

c) mis on välisriikide diplomaatiliste esinduste ja nende välisriikide kodanikest töötajate omanduses või valduses;

d) mis on rahvusvahelise sõjalise peakorterit, välisriigi relvajõudude, tsiviilkoosseisu ja nende välisriikide kodanikest liikmete omanduses või valduses;

e) mis on lepingulisel tööl olevate välisriikide kodanike omanduses või valduses;

f) mis on valmistatud või esmaregistreeritud enne 1. jaanuarit 1984. a.;

g) mis on 30- aastane ja vanem;

Transpordiamet võib põhjendatud juhtudel lubada kasutada L2e kategooria sõidukit, mille juhtimisseadmed on keskpikiteljest paremal poolel, kui mootorsõiduk on ette nähtud posti ja kauba jaotamisel või kogumisel.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 302. Esiratta pöördepiirik

Nõue: esiratta pöördepiirik peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 303. Roolihoovastiku liigend

Nõue: roolihoovastiku liigend peab vastama valmistaja poolt ettenähtule ning selles ei tohi olla ülemäärast lõtku. Lõtkuks ei loeta liigendi amortiseerivat liikumist.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 304. Ratta lõtk

Nõue: ratta lõtkud ei tohi olla suuremad valmistaja poolt ettenähtust või, andmete puudumisel, ei tohi olla suuremad kui:

- a) kuni 17" nimiläbimõõduga velje korral – 5,0 mm;
- b) 17"... 20" nimiläbimõõduga velje korral – 7,0 mm;
- c) üle 20" nimiläbimõõduga velje korral – 9,0 mm.

Ratta lõtku A (vt lisa 1 joonis 7) mõõdetakse rehvi mustri servalt.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahenditega.

Kood 305. Rooliamortisaator

Nõue: rooliamortisaator peab olema töökorras ja ei tohi lekkida.

Kontrollimine: vaatluse või mõõtevahendiga.

Kood 306. Roolikann

Nõue: lõtk mopeedi roolikannu laagrites ei tohi ületada valmistaja poolt ette nähtud suurust. Käänmikjuhtimisega esirattal ei tohi olla liigendites märgatavaid lõtke.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 307. Esiratas

Nõue: kui esiratas on kodaratega, peavad kodarad olema kinnitatud ja pingutatud. Esiratas ei tohi viskuda ja laagrites ei tohi olla tuntavat lõtku. Esiratta telg peab olema kindlalt kinnitatud.

Kontrollimine: vaatlusega.

Grupp 4 Piduriseade

Kood 401. Üldnõuded piduriseadmele

Nõuded: 1) mopeedi piduriseade peab vastama valmistaja poolt ettenähtule. Ei tohi muuta piduriseadme ehitust ja kasutada valmistaja poolt selleks mitte ettenähtud osi või sõlmi. Piduriseadme ümberehitust võivad teostada ainult mopeedi valmistaja või tema ametlik esindaja;

2) piduriseade ei tohi olla ohtlikult korrodeerunud ja peab töötama nõutava efektiivsusega;

3) sõidupidur peab võimaldama peatada mopeedi efektiivselt sõltumata kiirusest, koormusest või tee profiilist;

4) rikkepiduriga peab olema võimalik sõidupiduri rikke korral (arvestatakse ainult ühe samaaegselt esineva rikkega) mopeedi pidurdada vähemalt 50 % sõidupiduri pidurdustõhususega (vt kood 404);

5) seisupidur peab olema otsese mehaanilise toimega mopeedi ratastele;

6) juhil peab olema võimalus seisupidurit lülitada juhikohalt;

7) ei tohi kasutada pidurivedelikku, mis pole ette nähtud sellele mopeedile või ei vasta valmistaja poolt ettenähtule;

8) Transpordiamet võib põhjendatud juhtumitel anda loa käesoleva grupi nõuetele mittevastavate mopeedide kasutamiseks;

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 402. Üldnõuded piduritele

Nõuded: 1) L1e kategooria sõidukil peab olema kaks iseseisvat sõidupidurisüsteemi, millest vähemalt üks peab toimima esirattale ja teine tagarattale;

2) L2e kategooria sõidukil peab olema kas kaks iseseisvat sõidupidurisüsteemi, mis koos peavad toimima kõikidele ratastele või sõidupiduri, mis peab toimima kõikidele ratastel ja rikkepidur, milleks võib olla seisupidur. Lisaks peab olema seisupidurisüsteem, mis peab toimima vähemalt ühe telje rattale või ratastele ning võib olla üks iseseisvast sõidupidurisüsteemist, kuid peab olema sõltumatu teisest süsteemist;

3) piduriseadmed peavad toimima ratastega püsivalt ühendatud pidurduspindadele.

Kontrollimine: vaatluse ja katsesõiduga.

Kood 403. Seisupiduri kontrollimine teekaldel

Nõue: L2e kategooria sõiduki seisupidur peab hoidma paigal täismassiga sõidukit 18 % kaldega teel. Seisupiduri katsetamine on lubatud kuival kõvakattega teekaldel.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 404. Pidurite kontrollimine

Nõue: pidurdamisel kuival kõvakattega teel kiiruselt 30 km/h ei tohi pidurdusteed olla suurem kui:

- a) L1e kategooria sõidukil sõidupiduriga pidurdamisel – 7,0 m;
- b) L2e kategooria sõidukil sõidupiduriga pidurdamisel – 7,5 m ja seisupiduriga pidurdamisel – 18 m.

Kontrollimine: mõõtevahendiga.

Kood 405. Pidurilink, -hoob, -pedaal ja -tross

Nõue: pidurilink, -hoob, -pedaal ja -tross peavad vabalt liikuma, vaba- ja töökäigud peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule. Seisupiduri hooba lukustav seade peab olema töökorras.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 406. Piduritrummel ja -ketas

Nõuded: 1) piduritrumlid ja pidurikettad peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule;

2) piduritrumlis ja pidurikettas ei tohi olla pragusid ja need peavad olema kindlalt kinnitatud.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 407. Piduriklotsi kate

Nõuded: 1) vahetatav piduriklotsi kate peab olema mopeedi valmistaja juhendis ette nähtud materjalist;

2) piduriklotsi kate ei tohi olla õhem valmistaja poolt ettenähtust.

Kontrollimine: vaatlusega, kui seda on võimalik teha ratast ära võtmata.

Kood 408. Pidurivõimendi, piduri peasilinder ja ratta töösilinder

Nõue: pidurivõimendi, piduri peasilinder ja ratta töösilinder peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule, peavad olema töökorras ja ei tohi lekkida.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 409. Piduritorustik

Nõuded: 1) piduritorustik peab vastama valmistaja poolt ettenähtule ja ei tohi lekkida;

- 2) piduritorustikul ei tohi olla sügavaid korrosioonikahjustusi;
- 3) plast- ja kummivooliku pind ei tohi olla ohtlikult pragunenud, hõõrdunud või murenenud.

Kontrollimine: vaatluse ja seebiveega.

Kood 410. Pidurisüsteemi koostu porikaitse

Nõue: pidurisüsteemi koostude porikaitset peavad olema terved.

Kontrollimine: vaatlusega.

Grupp 5 Ratas (rehv ja velje)

Kood 501. Üldnõuded rehvidele

Nõuded: 1) mopeedil on lubatud kasutada mopeedi valmistaja poolt ettenähtule või direktiivi 97/24/EÜ või E-reegli nr 75 nõuetele vastavaid taastamata rehve või mopeedi valmistaja poolt ettenähtud karakteristikutele vastavaid taastatud rehve;

2) Transpordiamet võib põhjendatud juhtumitel anda loa käesoleva grupi nõuetele mittevastavate rehvide või velgede kasutamiseks.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 502. Rehvi tehno seisund

Nõuded: 1) rehvil ei tohi esineda sisemisi ega välimisi koordi läbivaid vigastusi või turvise eraldumist koordist;

2) rehvi siserõhk peab vastama valmistaja poolt ettenähtud rõhule.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 503. Rehvi kulumine ja mustri sügavus

Nõuded: 1) mopeedi ja selle haakes oleva haagise rehvi mustri jääksügavus peab olema vähemalt 1,0 mm;

2) rehvi edasine kasutamine on keelatud, kui rehvi turvise veerepinnal ei leidu piirkonda, kus rehvi turvise veerepinna mustri jääksügavus on suurem nõudes 1 esitatust, mõõdetuna 75 % laiuselt rehvi turvise veerepinnalt kogu rehvi veerepinna ümbermõõdu ulatuses. Mõõtmisala ei pea asuma rehvi turvise veerepinna keskel. Kui rehvi tootja ei ole turvise mustrit kogu rehvi laiuses ette näinud, siis peab iga rehvi turvise mustri soone jääksügavus olema suurem nõudes 1 esitatust;

3) rehvil, millel puudub märged «REGROOVABLE» või vähemalt 20 mm läbimõõduga sümbol «» või «», ei tohi mustrit sügavamaks lõigata.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 504. Rehvi viskumine

Nõue: veereringil mõõdetult ei tohi rehvi viskumine ületada üheski suunas 1,0 % välisläbimõõdust.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 505. Rehvi kasutamine

Nõuded: 1) rehvi mõõtmed peavad vastama mopeedi valmistaja poolt ettenähtud näitajatele ja mopeedil kasutatava velje mõõtmetele;

2) mopeedi mis tahes teljel ei tohi olla korraga diagonaal- ja radiaalrehve;

3) mopeedi mis tahes teljel ei ole lubatud kasutada erineva turvisemustri tüübiga rehve. Ühe ja sama mustritüübi mustrijoonis võib olla erinev (vt lisa 1 joonis 11).

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 506. Naastrehev

Nõuded: 1) kui mopeedil kasutatakse naastrehte, peavad naastrehvid olema mopeedi kõikidel ratastel. Kui rehvi vigastuse tõttu ollakse sunnitud kasutama varuratast, võib varuratas olla naastamata;

2) naastude arv rehvis ei tohi olla suurem kui:

a) rehvis, mille velje läbimõõt ei ole suurem kui 13" – 90;

b) rehvis, mille velje läbimõõt on suurem kui 13", kuid ei ole suurem kui 15" – 110;

c) rehvis, mille velje läbimõõt on suurem kui 15" – 150;

3) mopeedil kasutatavas naastrehvis ei tohi naastude arv erineda rohkem kui 25 % võrreldes suurima naastude arvuga rehviga;

4) uutel mopeedi naastrehvidel ei tohi naastud rehvi pinnast välja ulatuda rohkem kui 1,2 mm ning kasutuses olevatel naastrehvidel ei tohi naastud rehvi pinnast välja ulatuda rohkem kui 2,0 mm;

5) naastrehvil võib kasutada naaste, mille mass ei ole suurem kui 1,4 g. Naastul võib olla ainult üks tipp ja see ei tohi olla terav ega torujas;

6) naastrehte võib mopeedil kasutada alates 15. oktoobrist kuni 31. märtsini. Erandina võib talviste tee- ja ilmastikuolude esinemise korral naastrehte kasutada 1. oktoobrist kuni 30. aprillini.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 507. Üldnõuded veljele

Nõuded: 1) peab kasutama mopeedi valmistaja poolt ettenähtud velgi;

2) veljel ei tohi olla vigastusi. Keelatud on kasutada keevitamisega remonditud või ümberehitatud (laiendatud, kitsendatud, vahetatud sisekilbiga jms) velge;

3) viskumine ei tohi olla suurem valmistaja poolt ettenähtust.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 508. Velje kinnitus

Nõuded: 1) velje kinnitus peab vastama valmistaja poolt ettenähtule;

2) kergmetallist velje kinnituseks peab kasutama selleks valmistatud polte või mutreid;

3) kui ratta kinnituspolst või-mutter ulatub välja mopeedi kere välisserva tasandist, peab sellel olema kate, mis väldib esemete kaasahaaramist. Katte servade ümardusraadiused peavad olema vähemalt 5 mm ja kate ei tohi ulatuda mopeedi kere välistasapinnast kaugemale kui 30 mm.

Kontrollimine: vaatluse, vasara ja mõõtevahendiga.

Grupp 6 Kere ja veermik

Kood 601. VIN-kood (tehasetähis) ja kere või raaminumber

Nõuded: 1) VIN-kood või kere või raaminumber peab olema mopeedi valmistaja või Transpordiameti tehtud ning vastama registreerimistunnistusele ja olema loetav.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 602. Üldnõuded kerele

Nõuded: 1) mopeedi kere peab olema komplektne, osad nõuetekohaselt kinnitatud ja vastama valmistaja poolt ettenähtule. Kere detailidel ja raamil ning nendest väljaulatuvatel osadel ei tohi olla teravaid, haakuvaid ega lõikavaid väljapoole suunatud eendeid, mis võivad põhjustada vigastusi isikutele, kes saavad löögi või puutuvad vastu mopeedi keret;

2) kere detailide ümardusraadius peab olema vähemalt 2,5 mm. Kere detailidel, mille omavaheline kaugus ei ületa 25 mm, võib ümardusraadius olla 0,5 mm. Käepidemed jms detailid ei tohi kere pinnast välja ulatuda rohkem kui 70 mm;

3) kere detailide ja raami korrosiooni, värvi jm kahjustus ei tohi olla suurem kui 5 cm² ja 0,5 m² pinnal ei tohi olla selliseid kohti üle kolme. Värviparandused ei tohi oluliselt erineda mopeedi registreeritud värvist;

4) alarmsõidukile omaseid või neid matkivaid värviskeeme (välja arvatud üksnes põhivärvi kasutamisel) ja eritunnuseid on keelatud kasutada teistel mopeedidel;

5) kerevälised kirjed peavad vastama „Keeleseaduse“ nõuetele;

6) praod ja murded peavad olema remonditud;

7) polt- ja neetliide peavad olema kinni ning keevisliide pragudeta ja tühikuteta.

Kontrollimine: vaatluse, vasara ja mõõtevahendiga

Kood 603. Raam

Nõuded: 1) raam peab olema terve ja kinnitatud;

2) poltliide peab olema pingutatud, neetliide tihe ning keevisliide pragudeta ja tühikuteta.

Kontrollimine: vaatluse ja vasaraga.

Kood 604. Kaherattalise mopeedi sõitja käepide

Nõuded: 1) reisijavedu võimaldaval kaherattalisel mopeedil peab olema sõitja käepide või käepidemed või rihm;

2) käepide või rihm peab olema kinnitatud nii, et seda oleks mugav kasutada;

3) kahe käepideme olemasolu korral peavad need paiknema sümmeetriliselt, teine teisel sadula küljel.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 605. Kaherattalise mopeedi tugihark

Nõuded: 1) kaherattalisel mopeedil peab parkimiseks olema tugihark;

2) topeltratastega mopeedilt ei nõuta tugiharki, kui mopeed täidab parkimisel direktiivi 93/31/EMÜ nõudeid.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 606. Tahavaatepeegel

Nõuded: 1) mopeedile peab olema paigaldatud üks vasakul küljel või mõlemal küljel paiknev tahavaatepeegel (edaspidi *peegel*). Peegel ja selle paigaldus peab vastama valmistaja poolt ettenähtule või E-reegli nr 81 või direktiivi 97/24/EÜ nõuetele;

- 2) peegel peab olema reguleeritav;
- 3) peeglil ei tohi olla pragusid, peegeldav kiht peab olema terve ning peegel kindlalt kinnitatud;
- 4) peegel ei ole nõutud, kui mopeedi valmistaja ei ole peeglit ette näinud.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 607. Tuuleklaas, tuuleklaasipuhasti, tuuleklaasipesur, tuuleklaasisoojendi ja tuulekaitse

Nõuded: kui mopeedile on paigaldatud tuuleklaas, tuuleklaasipuhasti, tuuleklaasipesur või tuuleklaasisoojendi, siis peavad need olema terved ja töökorras. Tuuleklaas peab olema valmistatud ohutust, purunemisel lõikavaid kilde mitteandvast klaasist või nende tingimustele vastavast muust materjalist;

2) tuuleklaasi läbipaistvus juhi vaateväljas ja tagumises asendis oleva juhiistme seljatoest eespool asuvate mopeedi külgakende läbipaistvus peab olema vähemalt 70%. Kui tagumises asendis oleva juhiistme seljatoest tagapool asuvate mopeedi külgakende läbipaistvus on alla 70%, peavad mopeedi mõlemal küljel olema peeglid;

3) juhi või tema kõrvalistuja klaasipuhasti tööalas ei tohi olla liikluse jälgimist raskendavaid kahjustusi või mõrade kogumit, nn «päikest»;

4) mopeedi tuulekaitse peab olema terve ja kinnitatud ning valmistatud ohutust, purunemisel lõikavaid kilde mitteandvast klaasist või nende tingimustele vastavast muust materjalist. Tuulekaitse läbipaistvus juhi vaateväljas peab olema vähemalt 70%.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 608. Iste, selle kinnitus, reguleeritavus ja tugevus

Nõue: sõidu ajal kasutatav mopeedi iste, istme tugevus, istme kinnitused mopeedi kerele ja istme reguleerimise seadmed peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule ja peavad olema töökorras. Istekohtade arvu määrab mopeedi valmistaja.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 609. Helisignaalseade

Nõue: kui mopeedile on helisignaalseade paigaldatud, siis peab see olema töökorras ning selle heli ei tohi olla vahelduva tonaalsusega.

Kontrollimine: vaatluse ja proovilüümisega.

Kood 610. Kasutustõkis ja häireseade

Nõuded: 1) kui mopeedile on kasutustõkis paigaldatud, siis peab see vastama valmistaja poolt ettenähtule ja olema töökorras;

2) kasutustõkis peab olema kas mehhaaniline, elektriline või elektrooniline;

3) mehhaaniline seade peab blokeerima vähemalt ühe põhiagregaadi kasutamise;

4) elektriline või elektrooniline seade peab vältima vähemalt mopeedi mootori käivitamise.

Kontrollimine: vaatlusega ja proovilüümisega.

Kood 611. Kiirusmõõdik

Nõuded: 1) kui mopeedile on paigaldatud kiirusmõõdik, siis peab see vastama valmistaja poolt ettenähtule ja olema töökorras.

2) kiirusmõõdik ei tohi kunagi näidata vähem tegelikust kiirusest.

Kontrollimine: vaatluse ja katsesõiduga või stendil.

Kood 612. Vedru

Nõuded: 1) vedrul ei tohi olla murdumisi, pragusid ega vedrulehe nihkumisi;

2) läbilööki amortiseeriv kummipuhver peab olema terve ja oma kohal.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 613. Amortisaator

Nõue: amortisaator peab olema töökorras ja ei tohi lekkida.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 614. Haakeseade

Nõue: mopeedi ja selle haakes oleva haagise haakeseadmed peavad olema projekteeritud ja valmistatud selliselt, et nad oleksid kasutamisel ohutud ja oleks tagatud nende pikaajaline nõuetele vastav töötamine.

Kontrollimine: vaatlusega.

Grupp 7 Mootor ja mootorisüsteemid

Kood 701. Üldnõuded mootorile

Nõuded: 1) mootorist kütuse, määrdeainete või jahutusvedeliku lekkimine ei ole lubatud;

- 2) heitgaaside või karterigaaside pihkumine kogu süsteemi ulatuses ei ole lubatud;
- 3) mootori kinnituspadjad peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule ja peavad olema terved;
- 4) omavoliline mootori kinnituspatjade või kinnituskohtade muutmine kere või raami küljes on keelatud;
- 5) omavoliline mootori toitesüsteemi ja heitgaasisüsteemi muutmine või ümberehitamine on keelatud (välja arvatud kood 702 lõikes 1 ning kood 704 lõikes 1 toodud juhtudel), sh ülelaadeseadmete lisamine või ärajätmine, lisakütusepaakide paigaldamine, õhufiltrite ja heitgaasiosakestefiltrite äravõtmine, võimsuspiirajate või muude sarnast funktsiooni omavate seadmete eemaldamine või muutmine, heitgaasi katalüsaatorreaktorite äravõtmine, teisele kütuseliigile ümberehitamine (diislikütuselt – bensiinile; bensiinilt või diislikütuselt – gaasile jms ning vastupidi);
- 6) elektrijuhtmed peavad olema kaitstud hõõrdumise, muljumise, keemilise, termilise jms kahjustava mõju eest;
- 7) mootor peab vastama võimsuselt, pöördemomendilt, pöörete arvult, töömahult ja massilt valmistaja poolt sellele mopeedile ette nähtule. Erandina, kui valmistaja ei ole ette näinud erinevate mootorimudelite paigaldamist ning sellega ei muutu mopeedi kategooria, on lubatud mopeedile ümberehituse korras paigaldada mootor, mille võimsuse erinevus ei ületa 30 %, töömahu erinevus 20 % ja massi erinevus 10 % valmistaja poolt ette nähtust.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 702. Üldnõuded toitesüsteemile

Nõuded: 1) mopeedi toitesüsteem peab vastama valmistaja poolt ettenähtule. Erandina võib mopeedi toitesüsteemi muuta õhu sissevõtu avast kuni õhufiltrini;

2) toitesüsteemiseadmed peavad olema kaitstud kere detailide või mopeedi muu osaga, peavad olema korrosiooni- ja vibratsioonikindlad ning kaitstud hõõrdumise jms mõju eest;

3) rikke või avarii korral ei tohi väljavoolav kütus sattuda heitgaaside torudele või mõnele teisele kõrge temperatuuriga osale.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 703. Kütusepaak

Nõuded: 1) mopeedi kütusepaak ei tohi lekkida, peab vastama valmistaja poolt ettenähtule ja olema paigaldatud valmistaja poolt ette nähtud viisil ette nähtud kohta;

2) täiteavast väljavoolav (näiteks tankimisel jms) kütus ei tohi koguneda mopeedi kere detailidesse vm sarnasesse kohta. Kütuse vabaks mahavoolamiseks peab olema ette nähtud võimalus;

- 3) kütusepaagil peab olema sellele mopeedi tüübile valmistatud kork;
- 4) täiteava kork ei tohi avaneda juhuslikult. Kummulikeeratud täis paagist ei tohi kütust välja valguda kiiremini kui 30 g/min.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 704. Üldnõuded heitgaaside väljalaskesüsteemile

Nõuded: 1) mopeedi heitgaaside väljalaskesüsteem peab vastama valmistaja poolt ettenähtule. Erandina võib mopeedile paigaldada valmistaja poolt ettenähtust erineva heitgaaside toru otsa, kui see on paigaldatud peale valmistaja poolt ettenähtud heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmeid ning sellega ei muutu valmistaja poolt ettenähtud heitgaaside väljalaskesüsteemi omadused;

2) heitgaaside väljalaskesüsteem peab olema ohutus kauguses kütusepaagist ja kütuse torudest nii, et torude või paagi lekkimisel ei satuks kütus heitgaaside torudele;

3) heitgaaside pihkumine kogu süsteemi ulatuses ei ole lubatud;

4) heitgaaside väljalaskesüsteem peab olema kinnitatud valmistaja poolt ettenähtule, selles ei tohi olla auke ega pragusid;

5) vahetussummuti ja selle osad ei tohi põhjustada lisavibratsiooni ning peavad olema piisavalt korrosioonikindlad;

6) vahetusheitgaasisüsteem peab olema nii ehituselt kui ka muudelt parameetritelt sarnane mopeedi valmistaja poolt mopeedile paigaldatud algsele süsteemile.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahenditega.

Kood 705. Heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed

Nõue: heitgaasi retsirkulatsiooni- ja sundtühikäigusüsteem, õhupuhastid, katalüsaatorseadmed, λ -andur, kübemetepüüdefiltrid jms peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule ja peavad olema töökorras.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 706. Heitgaasi kahjulike ainete piirsisaldus

Nõue: mopeedi heitgaasi kahjulike ainete piirsisaldus peab vastama valmistaja poolt ettenähtule.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 707. Müra

Nõue: mopeedi seisu- ja sõidumüratase peab vastama valmistaja poolt ettenähtule.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Grupp 8 Jõuülekanne

Kood 801. Sidur

Nõuded: 1) käigud peavad lülituma kergelt ja mürata;

2) väljalülitatud siduri ja sisselülitatud käigu korral ei tohi mopeed liikuda paigast (sidur ei tohi kaasa vedada);

3) pidurdatud mopeedi mootor peab seiskuma siduri lülitumisel (sidur ei tohi libiseda);

4) sidurilingi vabakäik peab vastama valmistaja poolt ettenähtule.

Kontrollimine: vaatluse ja proovisõiduga.

Kood 802. Käigukast

Nõuded: 1) käigukast ei tohi lekkida ja peab olema töökorras;

2) käigud ei tohi mopeedi liikumisel ise välja lülituda.

Kontrollimine: vaatluse ja proovisõiduga.

Kood 803. Kardanülekanne ja rattavõll

Nõuded: 1) kardanülekanne ja rattavõll peavad olema kinnitatud ja tasakaalustatud ega tohi vibreerida. Kardaani liigendid peavad olema töökorras;

2) vahelaager (laagrid) peavad olema kinnitatud valmistaja poolt ettenähtule ning olema töökorras;

3) nuutühendites ei tohi olla ülemäärast radiaallõtku;

4) porikaitsed peavad olema terved ja nõuetekohaselt kinnitatud.

Kontrollimine: vaatluse, vasara ja proovisõiduga.

Kood 804. Peaülekanne

Nõuded: 1) peaülekanne ei tohi lekkida;

2) laagrites ei tohi olla ülemäärast lõtku.

Kontrollimine: vaatlusega.

Kood 805. Jõuülekanne

Nõuded: 1) keti- ja rihmakaitse ning tagaratas peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule ja olema kinnitatud;

2) kett ja rihm peavad olema pingutatud vastavalt valmistaja poolt ettenähtule ning ei tohi olla ohtlikult kulunud, pragunenud, hõõrdunud või murenenud;

3) hammas- ja rihmarataste kulumine peab vastama valmistaja poolt ettenähtule ning need ei tohi olla ohtlikult pragunenud või murenenud. Keelatud on kasutada keevitamise ja remonditud või ümberehitatud ketti ja hammas- või rihmaratast;

4) kardaanvõlli liigendid peavad olema töökorras.

Kontrollimine: vaatlusega.

Grupp 9 **Mopeedi mõõtmed ja massid**

Kood 901. Üldnõuded mopeedi mõõtmetele ja massidele

Nõuded: 1) mopeedi mõõtmed saadakse valmistaja määratud mõõtmega ehitatud mopeedi mõõtmisel;

2) mopeedi pikkuse mõõtmisel peab täitma järgmisi tingimusi:

1. mopeedi pikkust peab mõõtma tema pikiteljega risti olevate mõtteliste tasapindade vahel, kusjuures need tasapinnad on puutujateks äärmistele kereosadele mopeedi ees ja taga. Nende kahe tasandi vahele jäävad kõik mopeedi osad, kaasa arvatud ka need, mis ulatuvad mopeedist ette- ja tahapoole (poritiivad, rehvid);

2. pikkuse mõõtmisel ei arvestata järgmisi osi:

- a) valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmed;
- b) mopeedi haakeseadmeid;
- c) teisaldatavad antitiivad, tuuletammid, tuulesuunajad jms lisandid;
- d) väljalaskesüsteem;
- e) teisaldatavad lisaseadmed, kui need ei ulatu välja rohkem kui 300 mm;

3) laiust peab mõõtma mopeedi pikiteljega rööbiti olevate tema külgede puutetasapindade vahelise kaugusena. Arvesse tuleb võtta kõik väljaulatuvad jäigalt kinnitatud osad, välja arvatud:

- a) valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmed;
- b) peeglid ja teised tahavaate seadmed;
- c) teepinnaga kokkupuutes oleva rehvi väljakummunud külge;
- d) teisaldatav poritiiva laiend;

4) kõrgust peab mõõtma mopeedi tugipinna ja sõidukorras koormamata mopeedi kõrgeima osa puutepinna vahelise kaugusena. Arvesse tuleb võtta kõik jäigalt kinnitatud osad, välja arvatud:

- a) antenn;
- b) peegel;
- c) valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmed;

5) baas on mopeedi ühel küljel asuvate ja kõrvutiasetsevate rataste telgede vaheline kaugus. Kui vasaku ja parema külje baasid on erinevad, tuleb eelistada vasaku külje baase;

6) veosega või veoseta mopeedi mõõtmed peavad vastama koodis 902 toodud mõõtmetele.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 902. Lubatud suurim pikkus, laius ja kõrgus

Nõuded: 1) mopeedi pikkus 4,00 m;

2) mopeedi haakes olev haagise pikkus 2,50 m;

3) L1e kategooria sõiduki laius 1,00 m;

4) L2e kategooria sõiduki laius 2,00 m;

5) mopeedi haakes olev haagise laius 2,00 m;

6) mopeedi ja selle haakes oleva haagise kõrgus 2,50 m.

Kontrollimine: vaatluse ja mõõtevahendiga.

Kood 903. Mopeedi haakes veetava haagise või pukseeritava mopeedi lubatud suurim tegelik mass

Nõuded: 1) ühelgi juhul ei ole lubatud ületada mopeedi valmistaja poolt ette nähtud mopeediga veetava haagise lubatud suurimat massi;

2) mopeedi haakes oleva haagise lubatud suurim tegelik mass on pool mopeedi tühimassist;

3) mopeedi pukseerimisel peavad olema täidetud „Liiklusseaduse“ § 62 toodud nõuded.

Kontrollimine: vaatlusega registreerimisdokumentide järgi ja mõõtevahendiga.

Kood 904. Mopeedi lubatud suurim kandevõime ja tühimass

Nõue: lubatud suurim kandevõime ja tühimass ei tohi olla suuremad valmistaja poolt ettenähtust.

Kontrollimine: vaatlusega registreerimisdokumentide järgi ja mõõtevahendiga.

Grupp 10

Lisanõuded puuetega juhi mopeedi eriseadmele

Kood 1001. Üldnõuded puuetega juhi mopeedi eriseadmele

Nõuded: 1) isik, kelle mopeed vajab ümberehitamist, peab esitama Transpordiametile mootorsõidukijuhi tervisetõendi;

2) mopeedi ümberehituse ulatuse määrab tervisetõendi alusel Transpordiamet;

3) katsesõidul määratakse puuetega juhi mopeedi juhtimise oskused ja mopeedi ohutus. Mopeed peab olema ümber ehitatud nii, et seda saab juhtida ka puueteta juht;

4) paigaldatud abiseadmed peavad vastama juhi puudele ja peavad olema töökorras.

Kontrollimine: vaatlusega.

Grupp 11

Lisanõuded eksamimopeedile ja õppemopeedile

Kood 1101. Eksamimopeedi ja õppemopeedi lisavarustus ja tähistamine

Nõue: lisanõuded eksamimopeedi lisavarustusele ja selle tähistamisele on toodud „Liiklusseaduse“ § 100 lõike 7 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses. Lisanõuded õppemopeedi lisavarustusele ja selle tähistamisele on toodud „Liiklusseaduse“ § 112 lõike 3 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses. Eksamimopeed ja õppemopeed peavad omama „Liiklusseaduse“ § 78 lõike 5 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse nõuetele vastavat sõiduki EÜ tüübikinnitust.

Kontrollimine: vaatlusega.